

În timpul celor cinci luni de lupte aproape neîntrerupte, diviziile române au înaintat în Cehoslovacia pe o adâncime de 400 kilometri, însumând un total de 259 lupte importante ¹.

Populația Cehoslovaciei a primit cu bucurie trupele eliberatoare. Trebuie precizat că, în timp ce trupele sovietice și române încadrate în Frontul 2 Ucrainean înaintau prin sud, încă în octombrie 1944 au pătruns din spre est trupele frontului 4 Ucrainean din care făcea parte și corpul cehoslovac.

Poporul cehoslovac n-a primit însă în genunchi robia fascistă. El a luptat pentru libertatea statului său cu arma în mână. Ocupanții erau în permanentă hărțuiți și sabotaji. Încă la începutul războiului nemții au aruncat pe frontul de est trupele slovace, dar deoarece acestea nu doreau să lupte împotriva Uniunii Sovietice, nemții le-au retras de pe front, în august 1941. După bătălia de la Volgograd (februarie 1943), nemții neavînd resurse umane au aruncat din nou trupele slovace pe frontul de est ². Ca răspuns la aceasta, soldații și ofițerii slovaci trec de partea armatei sovietice ori în rîndul partizanilor. La 30 octombrie 1943, lîngă orașul Melitopol, a trecut în întregime de partea armatei sovietice Divizia 1-a slovacă de infanterie, cu întreg echipamentul și armamentul de luptă ³.

Pe teritoriul Uniunii Sovietice încep să se formeze unități cehoslovace, cărora armata sovietică le-a acordat un ajutor substanțial. La 28 august 1942 primul batalion era complet instruit și aștepta ordin să plece pe front ⁴. La 12 octombrie 1943 prima brigadă cehoslovacă sub comanda lui Ludvik Svoboda intra în luptă ⁵.

După înfrîngerile suferite în România și Ungaria, hitleriștii hotărăsc să lichideze «independența» Slovaciei și s-o transforme în cap de pod împotriva armatei sovietice.

În august 1944 armatele germane fasciste au început să se concentreze la granițele Slovaciei.

Unitățile de partizani, preîntîmpinînd ocuparea Slovaciei, au început operațiuni militare importante. Populația răscolită, de partea căreia a trecut o parte a armatei, a eliberat un teritoriu important al Slovaciei. Unitățile de partizani au constituit forța cea mai combativă a răscoalei. Ele au fost repede completate de populația locală și au devenit nucleul armatei de eliberare națională — prima armată revoluționară cehoslovacă.

În a doua jumătate a anului 1944, a fost parașutat în munții Slovaciei, la 100 km de spatele frontului inamic, în apropiere de șoseaua principală Kosice—Mihailovce, gruparea sovietică de partizani Vinogradov, formată din mai multe grupe, printre care și o grupă de partizani romîni ⁶. Această grupare a avut misiunea de a controla artera principală menționată și de a nimici transporturile inamicului spre front, de a executa misiuni de minare și de recunoaștere ⁷. În septembrie 1944, un alt grup de partizani sovietici

¹ Arhiva M.F.A. dos. nr. S, op/1, p. 47 și urm.

² N. CIACHIR, L. LOGHIN, *Frăția de arme romîno-sovietică*, p. 116—117.

³ Dr. IVAN KRAFTA, *Despre armata populară cehoslovacă*, în «Propagandistul și agitatorul», nr. 19/1957, p. 46.

⁴ *Документы и материалы. Советско-чехословацкие отношения в период 1941—1945 гг.*, Moscova, 1960, doc. 24, 50.

⁵ *Ibidem*, doc. 62, p. 116.

⁶ L. LOGHIN, *Participarea trupelor romîne...*, p. 12.

⁷ «Vestea nouă», anul I, 1944, nr. 13.